

Sygn. akt II CNP 33/09

## POSTANOWIENIE

Dnia 17 lipca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 lipca 2009 r.

skargi G. D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku zaocznego

Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 kwietnia 2007 r., wydanego w sprawie z

powództwa B. D., J. D. i małoletniej M. D. reprezentowanej przez

ojca B. D.

przeciwko G. D.

o zapłatę,

**odrzuca skargę.**

Uzasadnienie

Pozwana G. D. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 kwietnia 2007 r., którym zasądzono od niej na rzecz B. D., J. D. oraz małoletniej M. D., reprezentowanej przez ojca B. D. – tytułem zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. – kwoty po 5.000 zł z ustawowymi odsetkami na rzecz każdego z powodów, a w pozostałym zakresie powództwo oddalono.

Skarżąca oparła skargę na zarzucie naruszenia przepisów prawa materialnego – art. 445 k.c. poprzez jego błędną wykładnię oraz przez niewłaściwe zastosowanie art. 339 § 1 i § 2 k.c. Zarzuciła także uchybienie przepisom postępowania – art. 233 k.p.c.

Wskazała, że zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z art. 445 k.c. oraz art. 339 § 1 i § 2 k.c. i wniosła o stwierdzenie tej niezgodności przez sąd.

Wyrządzenie szkody przez wydanie zaskarżonego orzeczenia pozwana uprawdopodobniła wyjaśniając, że wyrok ten został w całości od niej wyegzekwowany.

Stwierdziła też, że wzruszenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Uzupełniając skargę pozwana wyjaśniła dodatkowo, że spełnione zostały przesłanki wyjątkowości wypadku, o jakich mowa w art. 424<sup>1</sup> § 2 k.p.c., bowiem zły stan zdrowia psychicznego zaburza jej funkcjonowanie i podejmowanie czynności procesowych.

Zgodnie z art. 424<sup>5</sup> § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, powinna zawierać szereg elementów konstrukcyjnych. Należą do nich:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części,
- 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie,
- 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne,

- 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy,
- 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono stosując art. 424<sup>1</sup> § 2 – że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi,
- 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem.

Skarga wniesiona przez pozwaną nie czyni zadość tym wymaganiom. Część jej wad została wprawdzie uzupełniona, nadal jednak nie sposób uznać, że zrealizowane zostały obowiązki przewidziane w art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 5 k.p.c., to znaczy obowiązek wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków nie było i nie jest możliwe, oraz że w rozpatrywanej sprawie zachodzi wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 sierpnia 2005 r. (I CNP 5/05, OSNC 2006/1/17, por. także orzeczenia tego Sądu z dnia 16 grudnia 2005 r., I CNP 37/05, nie publ., oraz z dnia 2 kwietnia 2009, IV CNP 96/08, nie publ.) art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 5 k.p.c. nakłada na podmiot wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem obowiązek wykazania w drodze odrębnego, wyczerpującego i niebudzącego wątpliwości wyводу prawniczego, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Obowiązkiem skarżącej jest bowiem wykorzystanie wszystkich istniejących narzędzi procesowych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może – w wypadku wystąpienia szkody – uzasadniać odpowiedzialność państwa. Strona, wnosząc skargę, musi wykazać, iż z wszystkich innych narzędzi skorzystała lub że są one dla niej – w konkretnej sytuacji – niedostępne. Tymczasem w części wstępnej skargi znajduje się jedynie stwierdzenie odpowiadające brzmieniu art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 5 k.p.c., nie poparte żadnym wyjaśnieniem ani wywodem obrazującym przyczyny dla których pozwana nie podważała zapadłego przeciwko niej wyroku zaocznego zwykłymi środkami zaskarżenia.

W wypadku, gdy strona nie skorzystała w sposób prawidłowy z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi od orzeczenia

sądu pierwszej lub drugiej instancji wymaga łącznego spełnienia dwóch przesłanek – istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania kwalifikowanej postaci niezgodności kwestionowanego orzeczenia z prawem, a niezgodność wynikać musi z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006/6/113, podobne stanowisko wyrażone zostało w szeregu późniejszych, nie publikowanych orzeczeń). Wystąpienie takiego wyjątkowego wypadku strona powinna wykazać w skardze. Nie spełnia go z pewnością ogólne odwołanie się do „okoliczności stanu zdrowia psychicznego skarżącej”, które mają wpływ na jej prawidłowe funkcjonowanie, powodują problemy z koncentracją, zaburzenia pamięci i rozumienia znaczenia niektórych działań, co, według skarżącej, miało wpływ na podejmowanie czynności procesowych w zakresie obrony swoich praw we wcześniejszym postępowaniu cywilnym (w szczególności określeniem prawidłowo terminu do wniesienia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu). Tak sformułowane uzasadnienie, abstrahując już od faktu, że nie przystaje do rzeczywistego przebiegu czynności procesowych, nie nawiązuje w ogóle do ustawowych kryteriów kwalifikowanej niezgodności orzeczenia z prawem.

Skarga pozwanej nie wypełnia zatem ustawowych wymagań konstrukcyjnych, co uzasadnia konieczność jej odrzucenia na podstawie art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.